

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מנחם נחום מטשרנוביל בעל ה'מאור עינים' זצוק"ל בן הגאון רבי צבי זצ"ל נסתלק ביום י"א חשוון (תקנ"ח)

פעם היה רבינו הקדוש המאור עינים זצוק"ל באיזה עיר על שבת קודש, ויהי בעת סעודת ליל שבת, רצה המשמש להגיש לפניו בשר עוף, אולם רבינו אמר לו להשאיר את העוף הזה למחרת על סעודת שחרית. המשמש לקח בחזרה את העוף, והכניס את זה בתיבה סגורה, והניח אצלו המפתח של התיבה, ואחרי הסעודה הלך לישון.

ויהי בחצי הלילה, קם רבינו הקדוש ממשכבו והקיץ את המשמש משינתו בחיפזון, וצויה עליו ליטול את ידיו, וללכת תיכף ומיד להביא לפניו את העוף שהציע לו בעת הסעודה. המשמש התפלא מאוד, למה בעת הסעודה לא רצה הרבי לאכול את העוף, ודוקא כעת בחצות הלילה הרבי מפריע את מנחתו ומצווה עליו להביא את העוף, וניסה להשמיט את עצמו בתירוצים שונים, אך רבינו צעק עליו בקול רם, שילך מהרה חושש, להביא תיכף את העוף בלי שום תירוצים.

המשמש נבהל ורץ במהירות אל התיבה אשר בתוכה הניח את העוף, אך בבואו שם, נבהל והשתומם, בראותו שהדלתות פתוחים, וחנות עומדת בתיבה וכבר התחילה לאכול מהעוף. מיד גירש את החנות, והביא את העוף בזריזות לרבינו הקדוש. רבינו לקח תיכף ומיד את העוף בעודו יושב במיטה, ואכל את העוף עד גמירא, אפילו את העצמות של העוף אכל ולא השאיר שום זכר מן העוף. כשרבינו ראה איך שהמשמש עומד ומשתאה מאוד על כל הנעשה, גילה לו רבינו סוד הענין:

הנה בעוף הזה היה נשמה של איזה חסיד אשר היה צריך תיקון. החסיד בא אלי וביקש שאני יאכל מאותו העוף כדי לתקן את נשמתו. אמנם בלילה הייתי יגע מעט, ולא היה בכוחי אז לתקן הנשמה, לזאת צויתך להשאיר העוף על סעודת הבוקר.

אמנם בחצות הלילה בא אלי נשמת אותו החסיד, וצעק אלי בקול מרה, רבינו הקדוש, איך לא תחוס עלי, הרי כמה יסורים סבלתי עד שזכיתי לבוא לעוף טהור, חכיתי שבא העוף לידכם, ואיך לא תרחמו עלי כי אבוא עתה לפי דבר טמא, כי חתול עומדת ואוכלת מבשר העוף.

ולכן קמתי בזריזות, וחירותי אותך להביא לפני תיכף ומיד את העוף, לפני שהחתול יאכל חלילה את כל העוף. ולזאת אכלתי תיכף כל העוף אפילו העצמות היבשים, כי החתול באוכלה מעט מן העוף קלקלה הרבה, והוכרחתו לתקן את זה על ידי שני דברים, על ידי האכילה תיכף ביושבי עוד על מיטתי, ועל ידי שאכלתי אף דברים שאינם נאכלים. ומעתה צא וראה כמה גדולים מעשי הצדיקים לשם שמים, בלתי לה' לבדו.

היכן הוא באמת ציון קדשם של רבותינו הראשונים והאחרונים זי"ע

לימוד תורת הצדיקים נחשב כמו השתטחות על ציוניהם הקדושים

השבוע ביום ז' חשוון חל יומא דהילולא קדישא של הרבי של כלנו, ראש ישיבת חכמי לובלין, מחולל ומקים רעיון לימוד "הדף היומי", מרן הגאון הגדול רבי יהודה מאיר שפירא זצוק"ל. מסופר שפעם הגיע אליו בחור אחד, שכנראה רצה להתקבל לישיבת חכמי לובלין, ורצה להראות שהוא למדן ועמקן גדול, ולכן צייטט בעל פה קטע מהרש"א, קטע קשה מאוד, וביקש שהראש ישיבה יבאר לו את הדברים.

רבינו התעמק בהבנת הדברים, וראה שהוא באמת קטע קשה מאוד ובלתי ניתן להבנה. בגדל בקיאותו של רבינו הגר"מ שפירא זצוק"ל בכל ספר המהרש"א, התחיל לטייל במחשבתו בכל דברי המהרש"א שבכל הש"ס. עד שגילה את התרמית, אין כלל

מהרש"א כזה... התברר שמדובר בבחור ערמומי, שרצה להראות גדול למדנותו, ולכן הרכיב כמה וכמה מילים קשות עד שנעשו לקטע שלם, ואמר ברמאותו שזה קטע מהרש"א מוקשה, והוא רוצה "לזכות" להבינו על בוריו.

הבחור שלא חלם שרבינו כבר גילה את תרמיתו, עמד ונהנה מכל רגע נוסף שהראש ישיבה עומד ומעמיק בהבנת המילים שהמציא והרכיב בעצמו. אך מה מאוד נדהם ונבהל כאשר פתאום פונה אליו רבינו ואומר לו: 'גרמת עכשיו שרבינו המהרש"א יישאר עם פה פתוח, ושמוך המשיח יעמוד על רגל אחד'. הבחור נפחד והשתומם, ושאל מהו כוונת רבינו בזה.

הסביר לו מרן הגר"מ שפירא, הנה מבואר בגמרא בדף היומי שלנו (בכורות לא:), **'כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר'**. ועוד שנינו בבבות (ו, ו), **'כל האומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה לעולם'**.

נמצא שבשעה שאמרת לי, "המהרש"א אומר", פתח רבינו המהרש"א זי"ע את פיו הקדוש, כדי לומר את הקטע שאתה הולך לצטט מדבריו הקדושים. ומלך המשיח כאשר שמע שאתה הולך לומר "דבר בשם אומרו", כבר הגביה את רגלו האחד לילך ולהביא הגאולה. אך כאשר התברר שאין כלל מהרש"א כזה, וציטטת דברים שהמציאת בעצמך בערמומיות משוונת, ממילא נשאר רבינו המהרש"א עם פה פתוח, ומלך המשיח נשאר לעמוד ברגל אחד... כמובן שהבחור נשאר לעמוד בפה פתוח, ולא היה לו מה להשיב, וראה והבין שלא יתכן לרמות חלילה את גדולי הדור, כי כל התורה כולה מונחת במוחם וזיכרונם.

ומידה טובה מרובה, כאשר זוכים באמת לעסוק בתורת רבינו המהרש"א, זוכים בכך להתקשר לרבינו המהרש"א בהתקשרות עצומה בעולם הזה ובעולם הבא. כמו שרבינו המהרש"א בעצמו (יבמות צו:), מבאר ענין זה המבואר בדף היומי שלנו, **'כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר'**. וכך לשון קדשו:

'הענין מבואר, כי הדיבור הוא כח הנשמה על ידי כלי הגוף. וכל דיבור משובח, מוליד כח רוחני בדומה, משובח. ובאמרו בשם אומרו, אותו כח רוחני שנוכל כבר, הוא מעורר מולידיו בב' עולמות, שהם הנשמה בעולם הבא, וכלי הדיבור שהם השפתים בעולם הזה, גם כי הם בקבר כבר'. עד כאן לשונו הקדוש. ומבואר בזה, שכל פעם שלומדים דברי הצדיק, מעוררים בזה גם את נשמת הצדיק בעולם הבא, וגם את גוף הצדיק בציון קדשו בעולם הזה.

לימוד תורתם מתדבקים עמהם

ועל דרך זה ידוע דברי הרבי הקדוש המאור עינים זצוק"ל (אגדות הש"ס שבת לא:), [ראה עליו גם במדור יומא דהילולא], שלמוד תורת הצדיקים נחשב כמו השתטחות על קברי הצדיקים, כי על ידי לימוד תורתם מתדבקים עמהם באתדבקות רוחא ברוחא, וגורמים שיהיו 'שפתותיו דובבות בקבר', ולכן נחשב שמשתטחים בזה על קברי הצדיקים.

ועל דרך זה כותב הרבי הקדוש הרבי ר' אלימלך מליזענסק זצוק"ל בספרו הקדוש נועם אלימלך (פרשת נשא), שיהו הרמז בלשון הגמרא (סנהדרין צא:), **'מכאן לתחיית המתים מן התורה'**, כלומר, בכוח זה שלומדים **'מן התורה'** של הצדיקים הנמצאים כבר בעולם העליון, בזה גופא גורמים **'לתחיית המתים'**, כי על ידי זה גורמים שיהיו שפתי הצדיק דובבות בעולם הזה כמו בחיים חיותו.

סיפור נפלא מספרים בזה על עיר גדולה אחת, ובה אנשים רבים מאוד, אך רק קומץ קטן של בני תורה היו בה. ורצו ראשי הקהל למנות לעירם רב מפורסם גדול בתורה, שיגביה וירומם קרן התורה בעיר. מה עשו, הם הלכו לתלמיד חכם מפורסם, והציעו לו את כסא הרבנות בעירם, וכדי שיתרצה לבוא הוסיפו ואמרו לו, שבתוך עירם נמצא ציון קדשם של גדולי רבותינו הפוסקים זי"ע, הרמ"א הקדוש, הב"ח, הש"ח, והסמ"ע ועוד ועוד. כאשר הרב שמע זאת, אכן התרצה לבוא לכהן כרב בעירם, כדי לזכות לפקד בקביעות את ציון קדשם של רבותינו זי"ע.

לאחר שכבר נתקבל כרב בעירם, עלה בדחילו ורחימו לפקד את הבית החיים בעיר, והיכן עצמו בהתרגשות נוראה לפקד את ציון קדשם של רבותינו הקדושים זי"ע. אך מה מאוד נדהם בראותו ש'לא דובים ולא יער', אין שם שום ציון של רבותינו, לא היה ולא נברא. ומיד נזכר שאכן רוב רובא של אותם הפוסקים שפירטו בפניו, הרי טמונים בעיירה קראקא ולא כאן.

מיד פנה לראשי הקהל וצעק בפניהם בתרעומות גדולות, למה ירמיתם אותי על חינום, לומר לי על רבותינו הפוסקים הטמונים בעיר קראקא, שהם טמונים כאן בעיירה, הלא זה שקר וכזב שאין כמותו.

הצטדקו ראשי הקהל ואמרו, חס ושלום לא שיקרנו רבינו, כנים הם כל דברינו. דנהה שם בעיירה קראקא שהיא עיר ואם בישראל [בימינו], האם ניתן לומר שרבותינו הפוסקים באמת טמונים שם, הרי שם הם חיים תמיד, כי בכל רגע מזכירים הלומדים את שמם, כ' כתב הב"ח, וכך פוסק הרמ"א, וכך מוקשה הש"ח, ונמצא ששפתותיהם דובבות כל רגע, וכאלו הם חיים בתוך הבתי מדרשות בעיר.

ודווקא בעירנו הם אכן טמונים ללא רוח חיים רחמנא ליצלן, כי כאן בעירנו כמעט אין אף אחד מעיין ולומד בספריהם, ונמצא שכאן הוא קבורתם ממש... ומטעם זה גופא ביקשנו מרבינו שיבוא לכאן, כדי לעשות בחינת 'תחיית המתים' לרבותינו הפוסקים, על ידי הפצת תורתם גם בעירנו.

ובכן גופא אכן יזכה רבינו לפעול אצלם כל הישועות והברכות כמו שזוכים לפעול בציון קדשם, כמו שכתוב בספר חסידים (סימן רכד), **'וכל האומר דבר שמועה מפייהם, הם מתפללים עליו שם, ומליצים טובה עליו'**. כמובן שהרב התפייס וקיבל את דבריהם הנחמדים והמחוכמים.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

בצילו של הוד כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג שליט"א בעיר הקודש צפת ת"ו, מוצאי שבת קודש פרשת שופטים תשפ"ו

~ חלק ראשון ~

הרב קובלסקי: הרבי הקדוש בעל העבודת עבודה מטאשה ז"ע, מביא בשם הרבי הקדוש שר בית הזוהר מרן העטרת צבי מזידיטשוב זצוק"ל, שבזכות שבני ישראל סועדין סעודת ראש חודש, הם מבטלים את כל התתק"ג מיני מיתות שיש בעולם (ברכות ח).

והנה הרבי הקדוש הבעל התניא זצוק"ל כותב באיגרת הקודש (פרק כג): 'שמעתי מרבותי, כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד, אף שאינם מדברים בדברי תורה, תפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית, משכינתא דשריא עליהו, עד שהיה מתבטל ממצאותו לגמרי'. ובכן חשבתי לצרף את שתי הדברים ביחד, ולזכות את בני ישראל שיאכלו ביחד מנין אנשים סעודת ראש חודש, וכך יבטלו בכוח הרבים את כל מיני המיתות מן העולם.

אדמו"ר שליט"א: כאן בצפת היה גר בסוף ימיו הרב מטאלטשעווע הגה"צ רבי משה דוד אשכנזי זצוק"ל, הוא היה חמיו של הרבי הקדוש הייטב לב זצוק"ל. לאחר כארבעים שנות כהונתו ברבנות בעיר טאלטשעווע, הוא נסע לארץ ישראל, והחסידיים בצפת קיבלוהו עליהם כרבים ומאורים.

כמו שהוא כותב בעצמו באגרת לחתנו בעל הייטב לב זצוק"ל, שהוא חשב בהתחלה להשתקע בירושלים עיה"ק, אך חסידי סאדיגורא בעיר צפת ביקשוהו שיבוא להשתקע בעירם צפת, כי ברצונם לקבל אותו כרב עליהם. ואכן הוא התרצה לבקשתם, והשתקע בעיר צפת, כמו שרואים בחתימות קדשו בסוף ימיו, שהוא רושם תחת שמו 'רב ואב"ד קהילות האשכנזים בעיר הקודש צפת ת"ו'. חוץ מגאונותו וגדלותו בתורה, הוא היה גם ידוע בגודל צדקותו וקדושתו.

כשהגיע לארץ ישראל, קנה לעצמו מכספו חלקת קרקע גדולה בעיר צפת, ובנו לו שם בית עבודה. דבר פלא והפלא כתב בצוואתו הקדושה, שלאחר הסתלקותו ישכירו את הבית הזה, ויחלקו את דמי השכירות להחזקת תלמידי חכמים בעיר הלומדים במשך כל השבוע, בתנאי שהם יעשו סעודת ראש חודש בכל חודש בתוך הבית הזה, ואז יחלקו להם את הממון. וזה יהיה לו כתיקון על מה שלא עשה בחייו סעודות ראש חודש 'ברבים'. הוא בוודאי עשה סעודות ראש חודש, אך לא 'ברבים'.

והוא דבר פלא גדול, וכי לא שמעתם מזה עדיין?

הרב קובלסקי: לא שמעתי על זה עד עתה. מנהגי הוא, לקבץ ממון בכל חודש וחודש, כדי להקים בכל ראש חודש שלשה מקומות חדשים שיקיימו שם סעודות ראש חודש ברבים. כשלאחר הסעודה אני אומר להם, נו, כבר בוודאי טעמתם וראיתם כי טוב הוא, ובכן מעתה אינכם צריכים יותר לממון שלי, כי בוודאי תרצו כבר לעשות את זה כל חודש מכספכם. ואז אני פונה בראש חודש הבא לשלשה מקומות חדשים, וכך בכל חודש וחודש מרגישים בשלשה מקומות חדשים בחינת 'טעמו וראו כי טוב ה'.'

אדמו"ר שליט"א: אבי מרן הרבי הקדוש זצוק"ל כשהשתקע בארץ ישראל, היה נזהר מאד לקיים צוואתו הקדושה של הרב מטאלטשעווע זצוק"ל, ודאג שיקיימו כל חודש סעודת ראש חודש ברבים, בתוך ביתו נאווה קודש של הרב מטאלטשעווע זצוק"ל. ויהי רצון שכבר נזכה בקרוב לתחיית המתים.

הרב קובלסקי: אמן. אני זוכה להוציא כל שבוע גליון 'מתיקות הדף היומי'. בביקור הקודם הבאתי למרן הרבי שליט"א את הספר 'מתיקות הדף היומי' חלק א', זה נמצא אצל הרבי בביתו נאווה קודש בארה"ב.

אדמו"ר שליט"א: אכן, וגם הספר נקרא כך 'מתיקות הדף היומי'?

הרב קובלסקי: אכן. לפני כמה חודשים בשבת קודש פרשת אמור תשפ"ו, זכיתי לשהות באתרא קדישא מירון, ביחד עם אחד מגדולי פוסקי דורינו הגאון האדיר רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א, וזכיתי לשמוע כמה דרשות ממנו במשך השבת. אחד מהדברים שהתרגשתי שם מאד היה, שכאשר התחיל לדבר על חורבן בית המקדש, הוא התחיל לבכות בכיות נוראות.

לאחר השבת זכיתי לשוחח עמו, ושאלתי אותו תוך הדברים, ילמדנו רבינו, איך זכה למדרגה גדולה כזאת, לבכות כל כך באמצע השנה על חורבן בית המקדש. וענה לי הרב שליט"א, שזה בזכותו של הרבי הקדוש מצאנז זצוק"ל.

וסיפר לי גוף המעשה, דהנה כבר מגיל ילדות הוא היה לא עלינו יתום מאביו, והיו כמה אנשים טובים שדאגו עבורו כל מחסורו. פעם בבחרותו הציע לו הר"ר ניסן צווייטל ז"ל, שיבוא לשהות בצל הרבי זצוק"ל בשבת חול המועד. והוא אכן הגיע, והשתתף בעריכת השולחן.

בסוף עריכת השולחן הוא כבר היה עייף ורצה כבר לחזור לבית, אך רבי ניסן אמר לו, תישאר עד אחרי ברכת המזון. ואכן הוא נשאר, והנה כאשר הרבי הגיע ב'רצה' למילים 'והראנו ה' אלקינו בנחמת ציון' עירך ובבנין ירושלים עיר קדש', התחיל פתאום הרבי הקדוש לבכות בכיות נוראות על חורבן בית המקדש, כאשר הרבי אומר שוב ושוב את המילים האלו פעמים אין ספור, מתוך בכיות נוראות.

ומי שראה זאת וחווה זאת - אמר לי הרב שטרן שליט"א, לא שייך שלא יבכה בעת שהוא מדבר על חורבן בבית המקדש. מאז נחקק לי בעצמות ההשתוקקות לבנין בית המקדש, וזה גורם לי כל פעם מחדש לבכות בכיות נוראות כשהוא מדבר אודות הגלות והחורבן.

בשעתו פירסמתי את זה בגליון 'מתיקות הדף היומי' (גליון שט"ז - פרשת קרח תשפ"ו), וכך התפרסם הסיפור בכל העולם, ועשרות אנשים עצרו אותי באמצע הרחוב, אנשים שאפילו לא שמעו עד עתה כלל על מרן הרבי זצוק"ל, וציינו שהם התפעלו מאד מהסיפור.

אדמו"ר שליט"א: הרי אומרים את זה מדי שבת בשבתו, 'והראנו ה' אלקינו בנחמת ציון' עירך ובבנין ירושלים עיר קדש', ואכן צריכים להשקיע בזה עבודה גדולה. כאשר הצדיק מכון בעבודתו בלתי לה' לבדו, זה גורם שזה יהיה נחקק בעצמות לעד.

~ המשך יבוא בס"ד ~

מאוצרות הפרשה

ויבא נח וכו' מפני מי המבול (ר, ז), ופירש"י, אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים. ויש להבין, הלא רש"י ז"ל פירש בתחילת הפרשה, שיש דורשין את נח לשבח שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ואם כן איך ידרשו פסוק זה **מפני מי המבול**, וכי איך יתכן לומר על איש צדיק תמים שהיה מקטני אמנה חלילה.

ונראה שחש ושלום לומר שלא האמין שיבא המבול, שהרי עסק בתיבה ק"כ שנה. רק הנה ידוע (מו"ק טז): שהקב"ה גזר גזירה והצדיק מבטל. והנה נח הצדיק לא רצה שירד מבול, אלא שלא היה מאמין בעצמו שהוא צדיק ויכול לבטל, וכיון שלא היה לו אמונה בעצמו שיכול לבטל, באמת לא היה יכול לבטל עבור זה.

וזהו מה שפירש"י, **אף נח**, שאמר לו השם יתברך בעצמו, 'כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה', **מקטני אמנה היה** - על עצמו

שהוא צדיק, וזהו **מאמין ואינו מאמין**, מאמין שיבא המבול, ולא היה מאמין שהוא צדיק ויכול לבטל הגזירה שלא ירד מבול. ולכן לא היה נכנס לתיבה, כי היה מחשב שמא הוא צדיק ויעבד המבול שלא ירד, ולכן לא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים.

(אורח לחיים - זלאטשוב פרשת נח)

ויחי תרח וגו' ויולד את אברם וגו' ואלה תולדות תרח (יא, כו-)

כז). קשה, הרי כבר כתיב **ויחי תרח**, ולמה חזר ואמר **ואלה תולדות תרח**. ויש לומר, דהנה המתגיר הוא כקטן שנולד, לכן לאחר שאמר **ויולד את אברם**, שעל ידו עשה תרח תשובה ונתגיר, חזר ואמר **ואלה תולדות תרח**, כי נעשה כמו קטן שנולד. (הרבי הקדוש החוזה מלובלין זי"ע)

נקודה
למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661